

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. V. Habere effectum gratiæ recedente fictione seu obice, soli
convenit Baptismo, non autem alijs Sacramentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

ad id institutus esse ad id significandum; sic de alijs Sacramentis ex peculiari eorum sine colligitur instituta esse ad operandum etiam ablato obice, & per consequens ad id significandum, licet id non evidenter, sed probabiliter ex eorum institutione colligatur.

Equidem his non obstantibus, ita se habet de reviviscentiâ definita sententia voluntatis Dei.

CONCLUSIO V.

Habere effectum gratiæ, recedente fictione seu obice, soli convenit Baptismo, non autem alijs Sacramentis.

63. **E**st communior DD. Gab. Majoris, Soti & aliorum, quos citat Covarr. in cap. Alma p. 1. §. 4. n. 13. & quamvis D. Thom. in Summa, Scotus & alij antiquiores Theologi hoc non dicant expressè, tamen quia de solo Baptismo explicant, quomodo recedente fictione habeat effectum, circa alia verò Sacramenta de hoc nihil dicunt, videntur ut certum supponere, quòd alia Sacramenta non habeant hoc privilegium. Consimiliter Divus Augustinus locis supra citatis, ubi Baptismo tribuit hunc effectum, nunquam alijs Sacramentis eum adscribit.

D. Thom. Scotus & alij antiquiores faciendo expressam mentionem reviviscentiæ Baptismi, & non aliorum Sacramentorum, videntur conclusionem supponere.

Fundamentum Conclusionis ex D. Augustino non faciente mentionem aliorum Sacramentorum.

64. Nec valet argumentum à pari.

Non est etiam eadem ratio Baptismi &

Atque hinc sumitur fundamentum conclusionis; quippe non sunt fingendi effectus Sacramentorum absque fundamento in Scriptura vel traditione Patrum; quia Sacramenta sunt signa efficacia ad placitum instituentis, quod placitum non potest nobis aliter innotescere, quam per Scripturam vel Ecclesiæ traditionem: jam autem nihil habemus, unde constet alijs Sacramentis, præter Baptisimum, esse hoc privilegium concessum.

Porro argumentum à paritate rationis in positivis nullius est momenti, nisi ostendi possit privilegium, v. g. uni concessum, irrationabile esse, si non extendatur ad aliud, in quo militat eadem vel similis ratio; quod in præsentibus non habet locum; juxta enim voluntatem suam facit Deus tam in virtutibus cæli, quam in habitatoribus terræ: & non est qui resistat manui ejus, & dicat ei: Quare fecisti?

Omitto, quòd non sit eadem ratio Baptismi, & aliorum Sacramentorum; vel enim alia Sacramenta sunt instituta ad pri-

am gratiam & remissionem peccatorum conferendam, ut Sacramentum Pœnitentiæ; vel augendam primam, ut cætera; vel denique ad conferenda auxilia quædam specialia ad finem cuiusque Sacramenti. Pœnitentia repeti potest quoties homini placuerit; similiter Eucharistia est iterabilis: augmentum autem gratiæ, & auxilia actualia, quæ per Sacramenta initerabilia vel simpliciter vel pro aliquo statu solent conferri, alijs medijs possunt obtineri, ut orationibus, jejunijs, operibus misericordiæ & charitatis &c. De gratia baptismali quid dicam? Cùm sit directè remissiva peccati originalis, & actualium Baptisimum præcedentium, nequit haberi nisi per Baptisimum primò collatum aut ejus votum, vel certè per Baptisimum reviviscentem; quoniam hoc Sacramentum ablutè initerabile.

Dices Primò: Rationes omnes, ob quas Aug. Baptismo tribuit reviviscentiâ, etiam conveniunt alijs Sacramentis ab Eucharistia distinctis, ac præsertim ijs, quæ imprimunt characterem: inter quas hæ sunt præcipuæ, quòd Baptisma sit opus Christi ex se sanctum, sive vim sanctificandi habens, perpetuò in homine incorruptum perseverans ratione characteris & status, in quo hominem constituit, qui perpetuò immutabilis perseverat.

Respondeo, ista quidem asseri à D. Aug. non tamen adferri pro rationibus adæquatis, ob quas putet Baptisma reviviscere: nec ex istis libris contra Donatistas satis aptè colligi potest, quid eum moverit ad hoc asserendum, nisi quod lib. 1. cap. 10. dum facit comparationem inter Baptisimum & semen, & dicit neminem intare posse regnum Dei nisi renatus fuerit, videatur motus secundo nostro argumento supra conclus. 1. quod non habet locum in alijs Sacramentis; nimirum quòd nemo salvari possit nisi renatus ex aqua (ut autem quis renascatur ex aqua, debet per eam justificari) quæ est quasi quoddam semen, per quod Christus in Ecclesia & ex Ecclesia generat filios, adeoque oportuit vim sanctificandi in aqua non perire, sed permanere, donec ablato impedimento ad regenerationem concurreret.

Obijcies Secundò & principaliter: Trident. sess. 14. cap. 2. in fine, Sacramentum Pœnitentiæ comparat in necessitate Baptismo dicens: *Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptisimum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus.* Et quamvis sit iterabile, non est tamen obligatio illud iterandi circa eadem peccata semel

aliorum Sacramentorum.

65. Obiectio prima ex D. August.

Responsio.

66. Obiectio secunda ex Tridentino.

Sect. 6. De Reviviscencia Sacram. Concl. 5. 141

semel validè subjecta clavibus: ergo si posset esse informe; quidni revivisceret? Nam alioquin illa peccata non remitterentur directè per claves Ecclesiæ, nec esset obligatio ea confitendi ad hunc finem, quod ex vi præsentis institutionis videtur absurdum.

Ad quam respondet Valquez.

Respondet Valq. disp. 161. cap. 2. n. 13. Quamvis hoc Sacramentum sit necessarium ad salutem pro remissione mortalium, quæ post Baptisma commissa sunt, tamen si informe esse posset, non idè necessarium ad salutem diceretur, quia peccata mortalia non nisi virtute ejus re ipsa suscepti aut ejus voto remitterentur, sed quia aut his duobus modis remitti deberent, aut si re ipsa susceptum peccata non remitteret propter obicem & impedimentum, saltem ad hoc conduceret, ut impleto semel præcepto confitendi peccata illa, contritio ipsorum haberi posset, per quam sine ullo voto iterum ea confitendi remitterentur, quæ contritio sine tali voto haberi non posset, nisi priùs in illo Sacramento confessionis informi explicata fuissent, quæ etiam ratione Sacramentum ipsum re susceptum ad remissionem eorum conducere diceretur. Hæc ille, docens in principio cap. Si alicui Sacramento convenit recedente fictione, quæ impeditum fuit, gratiam conferre, nulli alteri nisi Baptismo id convenire.

67. Et si instes: quia hoc ipsum dici poterit de necessitate Baptismi; Fateor, ideoque hæc sola non est adæquatam fundamentum reviviscentiæ. Quod ergo? Necessitas, Sanctitas, Auctoritas D. Aug. & communior sensus Ecclesiæ.

Reperitur in Tridentino Baptismus validus & informis; non sic talis Pœnitentiæ.

Interim tamen (discursus gratiæ, non intentione quidpiam resolvendi) reperio in Concil. Trident. Baptismus validum & informem sess. 7. can. 4. nusquam verò Pœnitentiæ validam & informem, sed cap. 3. sess. 14. sic lego: *Sunt autem quasi materia huius Sacramenti ipsius poenitentis actus, nempe Contritio, Confessio & Satisfactio. Qui quatenus in poenitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur, hæc ratione Pœnitentiæ partes dicuntur.*

Sed quorsum hæc? Ut intelligas ex verbis Trident. in objectione citatis nullum posse formari argumentum pro reviviscencia Pœnitentiæ informis, quam nec ibi, nec alibi Concil. agnoscit.

68. Agnoscit planè (reponit quis) nisi velis dicere peccata semel validè confessa & absoluta rursus debere subijci clavibus Ecclesiæ.

Quid si dixerò? Certè contrarium ex Trident. non convinces, utpote quod fo-

lùm agit de Confessione cum effectu remissionis in re, & non in jure tantum.

Dices: Ad quid ergo valet confessio informis? Respondeo: ad quid valet Extrema Unctio cum obice suscepta, maximè quando in illa infirmitate obex non removetur? Ad quid valet Eucharistia in malo statu suscepta? Planè ad nihil.

Quomodo ergo Sacramenta valida? quia constant materiâ & formâ essentiali, & producerent suum effectum, si invenirent subjectum dispositum. Quid si enim homo moriatur statim post illam confessionem; nam ideo apud suos Auctores invalida? Et tamen numquam habitura est aliquem effectum.

Sacramentis informia erunt adhuc valida, quia constant materiâ & formâ essentiali.

Immo verò (inquis) jam habuit. Et quem quæso? jus ut peccata illa postmodum accedente debitâ dispositione remitterentur. Quàm clara petitio principij! Probatur id oportuit, non suppositum; vel si asserendo probatur, negando refutatur.

69. Sacramenta valida informia conferre pro effectu jus ad remissionem peccatorum accedente debitâ dispositione, petitio est principij.

Non suppono (repleat aliquis Adversariorum) sed probor: quia alioquin forma nullam habebit veritatem. Nego: nam significabit: quantum est ex me confero tibi gratiam, sive remitto tibi peccata.

Contra: Ergo etiam erit validum Sacramentum, quàmvis nullus adsit dolor; siquidem & in illo casu absolutio potest habere illam significationem: similiter et si nulla adsit confessio. Respondeo negando consequentiam; quia tunc deest quasi materia Sacramenti, quæ aliàs supponitur adesse.

70.

Concludo hunc discursum, & dico: Confessio valida & informis, si detur (quod non puto) vel nihil operatur, si eadem peccata iterum oporteat subijcere clavibus Ecclesiæ; vel ad summum confert jus, ut peccata illa postmodum per contritionem aut absolutionem aliorum peccatorum directè vel indirectè possint remitti.

In hoc est verbum verum; quia decet tam sanctè accedere ad sacras functiones, ut non indigeant reviviscentiâ. Sin autem minus sanctè accesseris, pœnitentiæ age; & sicut voluntas fuerit in cælo, sic fiet. Sed quam pœnitentiæ? Optima est Contritio charitate perfecta, vel Attritio cum Sacramento, & in Sacramentis vivorum necessaria, si nunquam conferant primam gratiam: cæteroquin, sicuti primò suscepta cum sola attritione, etiam cognita, sine novo tamen peccato mortali, propter ignorantiam præcepti, secundario (ut multi docent) conferunt primam gratiam, ita cum eadem semper poterunt reviviscere, nisi fuerit obex positivus, id est, peccatum mortale tempore vel naturâ posterius susceptione,

Atque hæc factis de reviviscencia Sacramentorum, que purè putè dependet à voluntate Christi seu Dei, quæ nimis obscura est, ut asseramus alia Sacramenta præter

Baptismum reviviscere. Et ab eadem voluntate Christi dependet legitimus Minister Sacramentorum, de quo instituitur

SECTIO SEPTIMA.

De Ministro Sacramentorum.

1.
1. Cor. 4.

Sic nos existimet homo (inquit Apostolus 1. Cor. 4. v. 1.) ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Indubiè igitur ille omnis & solus est minister Sacramentorum, quem Christus in sua institutione designavit. Quis autem singulorum Sacramentorum in particulari minister à Christo sit assumptus, pertinet ad disputationes de singulis in particulari; in præfenti solùm proponemus aliqua communia ministris omnium Sacramentorum.

Non omnes Christiani in omnibus Sacramentis administrandis habent potestatem. Trident.

Suppono autem ex Concil. Trident. sess. 7. can. 10. non omnes Christianos in omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem. Verba Trident. sunt: Si quis dixerit Christianos omnes in verbo & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem, anathema sit.

2.
Oppositus error est Lutheri,

Oppositus error est Lutheri, qui in lib. de Missa privata & Unctione Sacerdotum edito anno 1534. non solùm omnibus hominibus; sed etiam dæmonibus tribuit potestatem ministerialem omnium Sacramentorum: Ego (inquit) non dicam, quod Papista dicunt, nullum Angelorum, nec Mariam quidem ipsam consecrare posse. Sed è contra dico, si diabolus ipse veniret, & ego postea resciscerem diabolus sic irrepsisse in officium pastoris Ecclesie in specie hominis, vocatum ad prædicandum, & publicè in Ecclesia docuisse, baptizasse, celebrasse missam & absolvisse à peccatis, & tali munere functum esse iuxta institutionem Christi, tunc cogemur sateri, Sacramenta ideo non esse inefficacia, sed verum Baptismum, verum evangelium, veram absolutionem, verum Sacramentum Corporis & Sanguinis Christi nos accepisse. Hæc ille.

Cujus probationes invalidæ.

Probat autem, tum quia fides nostra, dignitas & efficacia Sacramentorum, non nititur qualitate personæ, sed Christi verbis & ordinatione: tum quia Judas, qui erat membrum diaboli, non minùs prædicabat & baptizabat, quàm cæteri Apostoli. Cur igitur non possit diabolus, quod posunt membra ejus?

3.
Bellar.

Sed hæc probationes parum habent momenti: facilè respondet Bellar: lib. 1.

de Sacramentis in genere cap. 24. lit. F. Ad 1. Sacramentorum efficaciam non pendere à quacumque qualitate ministri; non enim à bonitate v. g. tamen pendet à qualitate essentiali, sine qua non esset verus minister; talis autem est, ut sit homo.

Ad 2. fatetur Judam fuisse membrum diaboli, sed non ut tale administravit Sacramentum, verùm ut minister Christi; quia verus homo erat; & à Christo acceptat potestatem Baptizandi, quorum neutrum diabolo convenit. Et sanè Lutherus erat membrum diaboli; comedeat vitaliter, bibebat, dormiebat; num propterea hæc poterat diabolus? & quare non poterat? Citò respondeo: quia non erat homo constans animâ & corpore, sed spiritus, qui carnem & ossa non habet, adeoque incapax est ejusmodi operationum corporalium.

In altero extremo versatur Calvinus, qui nequidem in necessitate concedit mulieribus baptizari. Sic enim scribit in Antidoto ad can. 10. sess. 7. jam citatum: Nemo sanus Christianos omnes in verbi, Sacramentorumq; administratione pares facit: non solùm quia decet & ordine geri omnia in Ecclesia decet, sed etiam quod singulari Christi mandato ad eam rem ordnantur ministri. Et infra: Porro munus Baptizandi ubi mulierculis inmundum reperient, quemadmodum illis permittunt?

4.
Calvinus nequidem in necessitate concedit mulieribus baptizari

Respondeo in communi sensu & perpetuâ traditione Ecclesie. Sed, ut propius ad rem accedamus, pro doctrina Catholica erit

CONCLUSIO I.

Ordinarius minister Sacramentorum ex vi præfentis institutionis est solus homo viator ratione utens.

5.
Ultima pars nullam patitur contradictionem; constat quippe apud omnes, administrationem Sacramentorum, quæ in usu consistunt, necessariò esse actionem humanam,